

ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ

«Ἡ Ἐκκλησία ἀπέναντι στή σύγχρονη κρίση»

Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία συνῆλθε στήν τακτική Συνεδρία τῆς ἀπό 5^{ης}-8^{ης} Ὀκτωβρίου τ.ἔ., αἰσθάνεται τήν ἀνάγκη νά ἀπευθυνθεῖ στό πλῆρωμά της, στό λαό τοῦ Θεοῦ, ἀλλήλα καί σέ κάθε καλοπροαίρετο ἄνθρωπο, γιά νά μιλήσει μέ τή γλώσσα τῆς ἀλήθειας καί τῆς ἀγάπης.

Οἱ ἡμέρες πού ζοῦμε εἶναι δύσκολες καί κρίσιμες. Περναῖμε ὡς χώρα μιά δεινή οικονομική κρίση πού δημιουργεῖ στους πολλούς ἀνασφάλεια καί φόβο. Δέν γνωρίζουμε τί εἶναι αὐτό πού μᾶς ἔρχεται τήν ἐπόμενη μέρα. Ἡ χώρα μας φαίνεται νά μὴν εἶναι πλέον ἐλεύθερη ἀλλήλα νά διοικεῖται ἐπί τῆς οὐσίας ἀπό τοὺς δανειστὲς μας. Γνωρίζουμε ὅτι πολλοὶ περιμένετε ἀπὸ τήν ποιμαίνουσα Ἐκκλησία νά μιλήσει καί νά τοποθετηθεῖ πάνω στά γεγονότα πού παρακολουθοῦμε.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι αὐτό πού συμβαίνει στήν πατρίδα μας εἶναι πρωτόγνωρο καί συταρακτικό. Μαζί μέ τήν πνευματική, κοινωνική καί οικονομική κρίση συμβαδίζει καί ἡ πάσης φύσεως ἀνατροπή. Πρόκειται γιά

προσπάθεια ἐκρίζωσης καί ἐκθεμελίωσης πολλῶν παραδεδομένων, τὰ ὁποῖα ὡς τώρα θεωροῦνταν αὐτονόματα γιά τή ζωή τοῦ τόπου μας. Ἀπὸ κοινωνικῆς πλευρᾶς ἐπιχειρεῖται μιά ἀνατροπή δεδομένων καί δικαιωμάτων καί μάλιστα μέ ἓνα πρωτοφανὲς ἐπιχείρημα. Τὰ ἀπαιτοῦν τὰ μέτρα αὐτά οἱ δανειστὲς μας. Δηλώνουμε δηλαδή ὅτι εἴμαστε μιά χώρα ὑπὸ κατοχή καί ἐκτελοῦμε ἐντολὲς τῶν κυριάρχων - δανειστῶν μας. Τό ἐρώτημα, τὸ ὁποῖο γεννᾶται, εἶναι ἐάν οἱ ἀπαιτήσεις τους ἀφοροῦν μόνον σέ οικονομικά καί ἀσφαλιστικά θέματα ἢ ἀφοροῦν καί στήν πνευματική καί πολιτιστική φυσιογνωμία τῆς Πατρίδος μας.

Μπροστά στήν κατάσταση αὐτή ὁ κάθε λογικὸς ἄνθρωπος διερωτᾶται: Γιατί δέν πήραμε νωρίτερα ὅλα αὐτά τὰ δύσκολα μέτρα, πού σήμερα χαρακτηρίζονται ἀναγκαῖα. Ὅλες αὐτὲς τίς παθογένειες τῆς κοινωνίας καί τῆς οικονομίας πού σήμερα ἐπιχειροῦμε μέ βίαιο τρόπο νά ἀλλιάξουμε, γιατί δέν τίς ἀλλιάξαμε στήν ὥρα τους; Γιατί ἔπρεπε νά φθάσουμε ὡς ἐδῶ; Τὰ πρόσωπα

στήν πολιτική σκηνή του τόπου μας είναι, έδώ και δεκαετίες, τά ίδια. Πώς τότε υπολόγιζαν τό πολιτικό κόστος, γνωρίζοντας ότι οδηγούν τή χώρα στή καταστροφή και σήμερα αισθάνονται άσφαλείς, γιατί ένεργοϋν ως έντολοδόχοι; Σήμερα γίνονται ριζικές άνατροπές για τίς όποίες άλλοτε θά άναστατωνόταν όλη ή Έλλάδα και σήμερα επιβάλλονται χωρίς σχεδόν άντιδράσεις.

Ή οικονομική μας κρίση μέ πολύ άπλή λόγια όφείλεται στή διαφορά μεταξύ παραγωγής και κατανάλωσης. Στόν άργό ρυθμό τής παραγωγής πού έπιτυγχάνουμε άπέναντι στό ύψηλό βιοτικό επίπεδο πού μάθαμε νά ζοϋμε. "Όταν όσα καταναλώνουμε είναι πολύ περισσότερα από όσα παράγουμε, τότε τό οικονομικό ισοζύγιο γέρνει πρós τήν πλευρά των έξόδων. Ή χώρα μας για νά άντεπεξέλιθει, αναγκάζεται νά δανείζεται μέ τήν έλπίδα ότι τό διαταραγμένο ισοζύγιο θά ανακάμψει. "Όταν αυτό δέν γίνεται και οι δανειστές άπαιτοϋν τήν έπιστροφή των δανεισθέντων σύν τόκω, τότε φθάνουμε στήν κρίση και στήν χρεωκοπία. Ή οικονομική κρίση, ή όποία ταλαιπωρεί και δυναστεύει τή χώρα μας είναι ή κορυφή του παγόβουνου. Είναι συνέπεια και καρπός μιās άλλης κρίσης, τής πνευματικής.

"Όδη ή δυσαναλογία μεταξύ παραγωγής και κατανάλωσης συνιστά όχι μόνον οικονομικό μέγεθος, αλλά πρωτίστως πνευματικό γεγονός. Σημείο πνευματικής κρίσης, τό όποιον άφορα τόσο στήν ήγεσία, όσο και στόν λαό. Μιά ήγεσία πού δέν μπόρεσε νά σταθεϊ ύπεύθυνα άπέναντι στό λαό, πού δέν μπόρεσε ή δέν ήθελε νά μιλήσει τή γλώσσα τής αλήθειας, πού πρόβαλε λαθεμένα πρότυπα, πού καλλιέργησε τίς πελατειακές σχέσεις, μόνο και μόνο γιατί είχε ως στόχο τήν κατοχή και τή νομή τής εξουσίας. Μιά ήγεσία πού στήν πράξη άποδεικνύεται ότι ουσιαστικά ύπονόμευσε τά πραγματικά συμφέροντα τής χώρας και του λαοϋ.

Κι από τήν άλλη πλευρά, ένας λαός, έμείς, πού λειτουργήσαμε άνεύθυνα. Παραδοθήκαμε στήν ευμάρεια, στόν εύκολο πλουτισμό και στήν καλοπέραση, έπιδοθήκαμε στό εύκολο κέρδος και στήν έξαπάτηση. Δέν προβληματισθήκαμε για τήν αλήθεια των πραγμάτων. Ή αυθαίρετη άπαίτηση δικαιωμάτων από συντεχνίες και κοινωνικές ομάδες μέ πλήρη άδιαφορία για τήν κοινωνική συνοχή συνετέλεσαν κατά ένα μεγάλο μέρος στήν σημερινή κατάσταση.

Ή ουσία τής πνευματικής κρίσης είναι ή άπουσία νοήματος ζωής και ό έγκληβισμός του άνθρώπου στό εύθύγραμμο παρόν, δηλαδή ό έγκληβισμός του στό έγκρατούμενο ένστικτο. "Ένα παρόν χωρίς μέλλον, χωρίς όραμα. "Ένα παρόν καταδικασμένο στό άνιαρό και μονότονο. Ή μετατροπή τής ζωής σ' ένα χρονικό διάστημα ανάμεσα σε δύο ήμερομηνίες, αυτές, τής γέννησης και τής ταφής, μέ άγνωστο τό μεταξύ τους διάστημα. Σε μία τέτοια προοπτική τό **α - σκοπο** συναγωνίζεται τό **παρά-λογο** και τόν άγώνα τόν κερδίζει πάντα τό **τραγικό**. "Όταν άπευθύνεσαι σε νέους άνθρώπους και τούς έρωτάς: «γιατί παιδί μου παίρνεις ναρκωτικά;» και σοϋ άπαντοϋν: «πέστε μου σεϊς γιατί νά μήν πάρω; Δέν έλπίζω τίποτα, δέν περιμένω τίποτα, ή μόνη μου χαρά είναι όταν τρυπάω τήν ένωση και ταξιδεύω»· ή όταν έπισημαίνεις σε ένα νέο άνθρωπο ότι παίρνοντας ναρκωτικά θά πεθάνει και εκείνος σοϋ άπαντά μέ ένα τραγικό χαμόγελο: «σεϊς δέν καταλαβαίνετε ότι έγώ παίρνω ναρκωτικά για νά ζήσω», τότε αντιλαμβάνεσαι πόσο άπίστευτα άληθινά και πόσο τραγικά έπίκαιρα είναι τά παραπάνω λόγια. Άντί λοιπόν για νόημα ζωής κυνηγήσαμε τήν ευμάρεια, τήν καλοπέραση, τήν οικονομική ισχύ. "Όταν όμως δέν ύπάρχει άλλο όραμα ζωής πέρα από τήν κατανάλωση, όταν ή οικονομική δύναμη και ή έπίδειξη της γίνεται ό μόνος τρόπος κοινωνικής καταξίωσης, τότε ή

διαφθορά είναι ο μόνος δρόμος ζωής, διότι διαφορετικά, αν δεν είσαι διεφθαρμένος, είσαι ανόπτος. Έτσι σκέφθηκαν και έπραξαν πολλοί, έτσι φθάσαμε στη διαφθορά και της εξουσίας, αλλά και μέρους του λαού μας. Το έρώτημα - δίλημμα του Ντοστογιέφσκι «έλευθερία ή ευτυχία;» το ζούμε πλέον σε όλη του την τραγικότητα. Διαλέξαμε μία πηλαστή ευμάρεια και χάσαμε την έλευθερία του προσώπου μας, χάσαμε την έλευθερία της χώρας μας. Σήμερα ο άνθρωπος δικαίως ίσως τρέμει μήπως μειωθεί τό εισόδημά του, αλλά δεν ανησυχεί τό ίδιο γιά τό έλλειμμα παιδείας πού αφορά στά παιδιά του και δεν αγωνιά γιά τά παιδιά πού σβήνουν μέσα στις ποικίλες έξαρτήσεις, δεν αγωνιά γιά τόν ευτελισμό του ανθρώπινου προσώπου. Αύτη λοιπόν είναι ή ουσία της αληθινής κρίσης και ή πηγή της οικονομικής κρίσης τήν όποία τόσο ανελέητα έκμεταλλεύονται οι σύγχρονοι «έμποροι των Έθνών».

Στήν Σύνοδο της Ίεραρχίας εμείς, οι πνευματικοί σας πατέρες, κάναμε τήν αυτοκριτική μας, θελήσαμε νά αναμετρηθούμε μέ τίς ευθύνες μας και νά αναζητήσουμε μέ τόλημ τό μερίδιο της ένδεχομένης δικής μας υπαιτιότητας στήν παρούσα κρίση. Ξέρουμε ότι κάποιες φορές σās πικράναμε, σās σκανδαλίσαμε ίσως. Δεν αντίδρασαμε άμεσα και καίρια σε συμπεριφορές πού σās πλήγωσαν. Οι έμποροι της κατεδάφισης της σχέσης του λαού μέ τήν ποιμαίνουσα Έκκλησία του έκμεταλλεύτηκαν στό έπακρο και πραγματικά ή κατασκευασμένα σκάνδαλα και προσπάθησαν νά διαρρήξουν τήν εμπιστοσύνη σας στήν Έκκλησία.

Θέλουμε νά σās πούμε ότι ή Έκκλησία έχει τό αντίδοτο της κατανάλωσης ως τρόπο ζωής και αυτό είναι ή άσκηση. Και εάν ή κατανάλωση είναι τό τέλος, γιατί ή ζωή δεν έχει νόημα, ή άσκηση είναι δρόμος, γιατί οδηγεί σε ζωή μέ νόημα. Η άσκηση δεν είναι στέρψη της απόλαυσης, αλλά εμπλουτισμός της

ζωής μέ νόημα. Είναι ή προπόνηση του άθλητή πού οδηγεί στον άγώνα και στό μετάλλιο· και αυτό τό μετάλλιο είναι ή ζωή πού νικά τό θάνατο, ή ζωή πού πλουτίζεται μέ τήν αγάπη. Η άσκηση είναι τότε όδός έλευθερίας, έναντίον της δουλειάς του περριττού. Είναι αύτη ή δουλειά πού σήμερα μάς ευτελίζει.

Μας προβληματίζει ή κατάσταση της Παιδείας μας, γιατί τό σημερινό εκπαιδευτικό σύστημα αντιμετωπίζει τό μαθητή όχι ως πρόσωπο αλλά σαν ήλεκτρονικό υπολογιστή και τό μόνο πού κάνει είναι νά «τόν φορτώνει» μέ ύλη άδιαφορώντας γιά τήν όλη του προσωπικότητα και γι' αυτό τά παιδιά μας δικαιολογημένα αντιδρούν. Γι' αυτό αγωνιούμε γιά τό νέο Λύκειο πού έτοιμάζεται. Πιστεύουμε ότι όντως τά σχολικά βιβλία γράφονται μέ τήν ευθύνη της Πολιτείας, αλλά τό περιεχόμενό τους αφορά και στον τελευταίο Έλληνα πολίτη, πού περιμένει από τήν Έκκλησία του νά μεταφέρει μέ δύναμη τή δική του ταπεινή φωνή.

Αισθανόμαστε ότι όλοι οι ένοριακοί μας ναοί πρέπει νά γίνουν χώροι φιλόξενοι γιά τούς νέους μας, όπως είναι ήδη αρκετοί από αυτούς, στους όποιους πολλά νέα παιδιά καταφεύγουν ζητώντας νόημα και έλπίδα.

Ξέρουμε ότι ζητάτε από εμάς, τούς Ποιμένες σας, μία Έκκλησία μέ ήρωισμό, μέ νεύρο, μέ λόγο προφητικό, μέ σύγχρονο νεανικό λόγο, όχι έκκοσμηκευμένη, αλλά αγιαζόμενη και αγιάζουσα, μία Έκκλησία έλευθέρα και ποιμαίνουσα μετά δυνάμεως. Μιά Έκκλησία πού δεν θά φοβάται νά άμυνθεί στό πονηρό σύστημα αυτού του κόσμου, έξω κι αν ή αντίσταση σημαίνει διωγμό ή και μαρτύριο.

Η Έκκλησία είναι ο μόνος όργανισμός πού μπορεί νά σταθεί άμεσα δίπλα στον άνθρωπο και νά τόν στηρίξει. Έκκλησία όμως είμαστε όλοι μας και αύτη είναι ή δύναμή μας και ή δύναμή της. Τήν ένότητα με-

ταξύ τών ποιμένων και του λαού έχουν στόχο οι έμποροι τών λαών γι' αυτό προσπαθούν να τήν ναρκοθετήσουν. Ξέρουν ότι άμα θά «πατάξουν» τόν ποιμένα, εύκολα θά σκορπίσουν τά πρόβατα και θά τά ύποτάξουν. Διδαχθείτε από τήν ιστορία ότι όπου ο Θεός πολεμήθηκε τελικός στόχος ήταν ο άνθρωπος και ο εύτελισμός του. Η ένανθρώπιση του Θεού είναι μεγαλύτερη καταξίωση του ανθρώπινου προσώπου. Η Έκκλησία δέν άντιμάχεται τήν Πολιτεία, αλλά εκείνους πού έκμεταλλευόμενοι τήν Πολιτεία και κρυμένοι πίσω από τήν έξουσία επιχειρούν να σάς στερήσουν τήν έλπίδα. Να θυμάσθε ότι για πολλούς οικονομολόγους ή παρούσα κρίση είναι κατασκευασμένη, είναι μιά κρίση - έργαλείο πού αποβλήπει στον παγκόσμιο έλεγχο από δυνάμεις πού δέν είναι φιλήνθρωπες.

Η Έκκλησία του Χριστού έχει λόγο γιά τήν σημερινή κρίσιμη κατάσταση, διότι δέν έπαψε να αποτελεί σάρκα του κόσμου, μέρος της Ιστορίας. Δέν μπορεί να άνέχεται κανενός είδους άδικία, αλλά οφείλει να δείχνει έτοιμότητα γιά μαρτυρία και μαρτύριο. Γνωρίζουμε ότι οι άνθρωποι δίπλα μας πεινούν, βρίσκονται σέ ένδεια, ασφυκτιούν οικονομικά, ή απελπισία πολλές φορές κυριεύει τήν καρδιά τους. Τό γνωρίζουμε γιατί πρώτος σταθμός τους στην αναζήτηση έλπίδας είναι ο Ναός της περιοχής τους, ή ένορία τους. Στόχος και άγώνας μας είναι ή κάθε ένορία

να γίνει τό κέντρο απ' όπου όλη ή ποιμαντική δραστηριότητα της τοπικής Έκκλησίας θά άγκαλιήσει όλη τήν τοπική κοινωνία.

Άπόφασή μας είναι να δημιουργήσουμε ένα παρατηρητήριο κοινωνικών προβλημάτων προκειμένου να παρακολουθήσουμε από κοντά και να άντιμετωπίσουμε με τρόπο μεθοδικό τά προβλήματα πού δημιουργεί ή παρούσα κρίση. Στόχος μας είναι να αναπτύξουμε τό προνοιακό έργο της κάθε ένορίας ώστε να μην υπάρχει ούτε ένας άνθρωπος πού να μην έχει ένα πιάτο φαγητό. Γνωρίζετε και σεις ότι στό σημείο αυτό ή Έκκλησία επιτελεί τεράστιο έργο. Τό γνωρίζετε, γιατί πολλοί από σάς αυτή τήν προσπάθεια της ένορίας σας τήν στηρίζετε έθελοντικά και τήν ενισχύετε οικονομικά. Σας καλούμε να πλαισιώσετε ο καθένας και ή καθεμιά τήν ένορία σας γιά να άντιμετωπίσουμε από κοινού τίς δυσκολίες αυτές ώρες.

Ο λαός μας πέρασε και άλλοτε και φτώχεια και πείνα, αλλά άντεξε και νίκησε γιατί τότε είχε όράματα. Όλοι μαζί μπορούμε να βοηθήσουμε τόν ένα και ο ένας τούς πολλούς. Ο Θεός δέν μάς έδωσε πνεύμα δειλίας, αλλά δυνάμειος και άγάπης. Μέ αυτό τό πνεύμα, συσπειρωμένοι γύρω από τήν μεγάλη μας οικογένεια, τήν Έκκλησία, επισημαίνοντας τά λάθη μας, αναζητώντας νόημα ζωής στην άγάπη, θά βγούμε από αυτή τή δύσκολη ώρα.

Η ΙΕΡΑΡΧΙΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Γιά περισσότερες πληροφορίες στο διαδίκτυο

1. www.ecclesia.gr

2. www.myriobiblos.gr

«ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ». Έκδοση της Ιερής Συνόδου της Έκκλησίας της Ελλάδος,
 Ιασιού 1 – 115 21 Άθήνα, τηλέφωνο 210-7272.204.
 Διανέμεται δωρεάν με τή φροντίδα τών Ιερών Μητροπόλεων.
 Τύποις Άποστολικής Διακονίας της Έκκλησίας της Ελλάδος.